

دانشگاه صنعتی امیرکبیر

بررسی تجربی و بهینه سازی پارامترهای فرزکاری در مواد کامپوزیت

ارائه شده برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

توسط:

سید محمد رضا زنجانی زاده اصفهانی

استاد راهنما:

آقای دکتر محمد رضا رازفر

دانشکده مهندسی مکانیک

آبان ۱۳۸۷

بسمه تعالی

شماره مدرک:

فرم اطلاعات پایان نامه
کارشناسی - ارشد و دکترا
کتابخانه مرکزی

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
(پالی تکنیک تهران)

مشخصات دانشجو

شماره دانشجویی: ۸۵۱۲۶۰۳۹

نام: سید محمد رضا

نام خانوادگی: زنجانی زاده اصفهانی

گروه: ساخت و تولید

رشته: مکانیک

دانشکده: مکانیک

عنوان
بررسی تجربی و بهینه سازی پارامترهای فرزکاری در مواد کامپوزیت

Title   **Experimental Investigation And Modification Of Milling Parameters In Composite Materials**

درجه و رتبه	نام خانوادگی: نام:	استاد راهنمای استاد مشاور	درجه و رتبه استاد یا ر	نام خانوادگی: رازفر نام: محمد رضا	استاد راهنمای استاد مشاور
درجه و رتبه	نام خانوادگی: نام:		درجه و رتبه استاد مشاور	نام خانوادگی: نام:	
سال تحصیلی: ۱۳۸۷			☐ دکترا	☒ ارشد	☐ کارشناسی
			☐ بنیادی	☐ توسعه ای	☒ نظری
● ضمائم تعداد صفحات: ۳	تعداد مراجع ۵۶	☒ تصویر ● جدول ☐ نمودار ☒ نقشه ☐ واژه‌نامه		تعداد صفحات ۱۴۸	مشخصات ظاهری

● انگلیسی	● فارسی	چکیده	● انگلیسی	● فارسی	زبان متن
-----------	---------	-------	-----------	---------	----------

یاداشت

توصیفگر

کلید واژه فارسی عدد تورق ، پلاستیک های تقویت شده با الیاف شیشه ، صافی سطح ، الگوریتم ژنتیک

Key word of English	Glass fiber reinforced plastics (GFRP), surface roughness, genetic algorithm; Delamination
---------------------	--

تقدیم به پدر و مادر دلسوز و همسرم عزیز و مهربانم که با
صبر و شکیبایی مرا در انجام این پروژه یاری نمود.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از استاد راهنمایم آقای دکتر رازفر که صمیمانه مرا در طول این پروژه از راهنمایی ها و حمایتهای بی دریغ خود بهره مند ساختند، کمال تشکر و قدردانی را می نمایم.

چکیده

امروزه با گسترش روز افزون تکنولوژی در زمینه های مختلف ، استفاده از مواد سنتی ، دیگر پاسخگوی نیازها نیست . کامپوزیتها مانند پلاستیک های تقویت شده با الیاف شیشه یا کربن ، دارای ترکیبی از خصوصیاتی مانند وزن کم ، مقاومت بسیار بالا و صلابت بالا هستند .

به عبارت دیگر توسعه مدلسازی و تعیین رابطه بین پارامترهای ماشینکاری مستقل (سرعت برشی ، سرعت پیشروی ، عمق برش ، قطر تیغ فرزو تعداد لبه تیغ فرز) و متغیرهای ماشینکاری وابسته (صافی سطح ، نرخ برداشت ماده ، عدد تورق و ...) در هر ترکیب خاص از جنس ابزار وقطعه کار و ایجاد یک پایگاه داده بزرگ فرآیندی بسیار وقت گیر و هزینه برا می باشد . در این پژوهه پیش بینی متغیرهای ماشینکاری بهینه در عملیات فرزکاری همراه با سه تیغ فرز انگشتی با قطرها ولبه های مختلف و در عمق های برشی مختلف انجام گرفته است . در حالت اول آزمایشات تجربی جهت آموزش شبکه و تست شبکه های عصبی انجام گرفته است . این شبکه ها قادر به پیش بینی مقادیر صافی سطح با دقت بالا می باشند . در این حالت جهت پیش بینی مقدار بهینه صافی سطح از الگوریتم ژنتیک تک هدفه استفاده شده است . در حالت دوم آزمایشات تجربی جهت آموزش شبکه و تست شبکه های عصبی انجام گرفته است . این شبکه ها قادر به پیش بینی مقادیر عدد تورق با دقت بالا می باشند .. همچنین برای پیش بینی مقادیر صافی سطح و عدد تورق از الگوریتم NSGA II، عنوان یکی از کارآمدترین روش‌های بهینه سازی چند هدفه استفاده شده است . آزمایشات انجام شده در این بخش ، در سه سطح برای سرعت برشی، پیشروی ، عمق برشی و قطر تیغ فرز و دو سطح برای تعداد لبه تیغ فرز و بر اساس روش فاکتوریل کامل برای رسیدن به دقت بیشتر و پیش بینی دقیق تر پارامترهای خروجی انجام شده است . همچنین با استفاده از رگرسیون خطی، چهار رابطه تئوری برای صافی سطح و عدد تورق با توجه به تعداد لبه ابزار به دست آمده است نتایج به دست آمده از روابط به دست آمده با نتایج حاصل از تجربه مقایسه شده است .

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: تاریخچه‌ای در زمینه بهینه سازی پارامترهای ماشینکاری
۱	۱-۱- مقدمه .....
۲	۲-۱- مدلسازی و ایجاد رابطه بین پارامترهای ورودی و خروجی .....
۳	۳-۱- تکنیک رگرسیون آماری .....
۴	۴-۱- تکنیک مدلسازی بر اساس شبکه های عصبی مصنوعی و مجموعه های فازی .....
۴	۴-۲- تعیین شرایط بهینه مطلق یا شرایط نزدیک به بهینه مطلق .....
۵	۵-۱- کارهای انجام شده در زمینه بهینه سازی پارامترهای ماشینکاری .....
۱۸	۱۸-۱- کارهای انجام شده در زمینه ماشینکاری مواد کامپوزیت .....
	فصل دوم : کامپوزیت‌ها
۲۲	۲-۱- مقدمه .....
۲۲	۲-۲- ساختار کامپوزیت‌ها .....
۲۳	۲-۳- اجزای کامپوزیت‌ها .....
۲۳	۲-۴- الیاف .....
۲۶	۲-۵- الیاف شیشه .....
۲۸	۲-۶- ماتریس .....
۲۸	۲-۷- پلیمر .....
۲۸	۲-۸- رزین‌های اپوکسی .....
۲۹	۲-۹- تقسیم بندی کامپوزیت‌ها .....

۳۰	- ۱- کامپوزیت‌های با الیاف ذره‌ای	- ۹-۲
۳۲	- ۲- مواد کامپوزیتی با الیاف پیوسته	- ۹-۲
۳۲	- ۱- درجه‌های ناهمگنی:	- ۹-۲
۳۳	- ۱۰- ویژگی‌های حرارتی پلیمرهای جامد	- ۲
۳۳	- ۱۱- ویژگی‌های مکانیکی پلیمرهای جامد	- ۲
۳۳	- ۱۲- تاریخچه استفاده از کامپوزیت‌ها	- ۲
۳۴	- ۱۳- علل استفاده از پلاستیک‌های تقویت شده	- ۲
۳۵	- ۱۴- تنش‌های بین‌لایه‌ای	- ۲
۳۶	- ۱۵- چرمنگی شکست بین‌لایه‌ای	- ۲
۳۹	- ۱۶- فرزکاری در کامپوزیت‌ها	- ۲
۴۰	- ۱۷- عیب‌ها در فرزکاری مواد کامپوزیتی	- ۲
۴۰	- ۱۷- ۱- پاره شدن الیاف	- ۲
۴۰	- ۱۷- ۲- تورق	- ۲
	فصل سوم : فرزکاری	
۴۳	- ۱- مقدمه	- ۳
۴۳	- ۲- تعریف عملیات فرزکاری	- ۳
	فصل چهارم : شبکه‌های عصبی	
۵۲	- ۱- مقدمه	- ۴
۵۲	- ۲- معنای شبکه‌های عصبی مصنوعی	- ۴
۵۳	- ۳- مدل نرون	- ۴

۴-۴- توابع تبدیل ۵۴
۴-۵- کارایی شبکه‌های مصنوعی ۵۴
۴-۶- قابلیت یادگیری ۵۵
۴-۷- قابلیت تعییم ۵۶
۴-۸- مقاوم بودن ۵۶
۴-۹- جداسازی شبکه‌های عصبی بر اساس ساختار ۵۶
الف: شبکه‌های خود سامانده ۵۶
ب: شبکه‌های عصبی لایه‌ای ۵۷
شبکه‌های عصبی پیشرو ۵۷
شبکه‌های بازگشته ۵۷
۱۰- ساختار شبکه‌های عصبی چند لایه ۵۷
۱۱- آموزش شبکه‌های عصبی ۵۸
۱۱-۱- آموزش با مربی ۵۸
۱۱-۲- آموزش بدون مربی ۵۸
۱۲- قانون آموزش پرسپترون ۵۹
الگوریتم ژنتیک ۶۰
فصل پنجم : الگوریتم ژنتیک ۶۱
۱- مقدمه ۶۱
۲- بهینه سازی با استفاده از الگوریتم ژنتیک ۶۱
۳- تعریف الگوریتم ژنتیک ۶۲

۶۳	۴-۵ - الگوریتم ژنتیک ساده
۶۳	۴-۵ - ۱ - عملگرهای ژنتیکی
۶۳	۴-۵ - ۱ - ۱ - همگذری (پیوند)
۶۴	۴-۵ - ۲ - جهش
۶۴	۴-۵ - روش‌های جستجو
۶۴	۴-۵ - ۱ - روش‌های ریاضی
۶۵	۴-۵ - ۲ - روش‌های شمارشی
۶۵	۴-۵ - ۳ - روش‌های تصادفی
۶۵	۴-۶ - معرفی الگوریتم
۶۸	۷-۵ - برازنده‌گی
۶۹	۸-۵ - انواع انتخاب
۶۹	۸-۵ - ۱) انتخاب بر اساس گردونه شانس
۷۰	۸-۵ - ۲ - روش انتخاب متناسب
۷۰	۸-۵ - ۳) روش انتخاب مسابقه‌ای (تورنمنت)
۷۱	۸-۵ - ۴ - ۱ - انتخاب نخبه‌گرا
۷۱	۹-۵ - بهینه‌سازی چند هدفه
۷۳	۱۰-۵ - روش‌های جدید
۷۳	۱۱-۵ - مجموع توابع هدف
۷۴	۱۲-۵ - روش مقدار بیشینه کمینه
۷۵	۱۳-۵ - معایب روش‌های جدید

۷۶	۱۳-۵-۱- استفاده از الگوریتم های تکاملی در بهینه سازی چند هدفه
۷۶	۱۳-۵-۲- ارزیابی و اختصاص برازنده‌گی
۷۸	۱۳-۵-۳- روش VEGA
۷۸	۱۳-۵-۴- روش NPGA
۷۹	۱۳-۵-۵- روش NSGA
۸۰	۱۳-۵-۶- روش NSGAII
۸۰	۱۳-۵-۷- روش رتبه‌بندی غلبه نشده
۸۱	۱۳-۵-۸- فاصله ازدحام
۸۲	۱۴-۵- مراحل الگوریتم NSGAII
	فصل ششم : وسایل و تجهیزات آزمایش
۸۵	۶-۱- مقدمه
۸۵	۶-۲- ماشین فرز
۸۶	۶-۳- ساخت نمونه‌ها
۸۸	۶-۴- دستگاه اندازه‌گیری صافی سطح
۸۹	۶-۵- نحوه اندازه‌گیری عدد تورق
۸۹	۶-۶- ابزار برش
	فصل هفتم : آزمایشات و مدلسازی به وسیله شبکه‌های عصبی و بهینه سازی توسط الگوریتم زنیک
۹۱	۷-۱- مقدمه

۹۱	-۲-۲- پیش بینی صافی سطح بهینه در عملیات فرز کاری
۹۱	۱-۲-۷- طراحی و انجام آزمایشات
۹۲	۲-۲-۷- طراحی مدل شبکه عصبی
۱۰۱	۳-۲-۷- تعیین مقادیر بهینه توسط الگوریتم ژنتیک
۱۰۳	۴-۲-۷- تاثیر پارامترهای برش بر روی صافی سطح
۱۰۷	۳-۳-۷- پیش بینی عدد تورق بهینه در عملیات فرز کاری
۱۰۷	۱-۳-۷- طراحی و انجام آزمایشات
۱۰۸	۲-۳-۷- طراحی مدل شبکه عصبی
۱۱۷	۳-۳-۷- تعیین مقادیر بهینه توسط الگوریتم ژنتیک
۱۱۸	۴-۳-۷- تاثیر پارامترهای برش بر روی عدد تورق
۱۲۲	۴-۴-۷- پیش بینی صافی سطح و عدد تورق بهینه
۱۲۲	۱-۴-۷- طراحی و انجام آزمایشات
۱۲۶	۲-۴-۷- طراحی مدل شبکه عصبی
۱۲۸	۳-۴-۷- تعیین مقادیر بهینه توسط الگوریتم ژنتیک
۱۲۸	۴-۴-۷- تنظیم پارامترهای الگوریتم ژنتیک چند هدفه
۱۳۲	۴-۵- رگرسیون خطی چند متغیره
۱۳۲	۴-۶- الگوی رگرسیون خطی
۱۳۳	۴-۷- برآورد کمترین توانهای دوم

فصل هشتم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات

۱۳۷	۱-۸ - بحث و اظهار نظر
۱۴۰	۲ - جمع بندی و نتیجه گیری
۱۴۱	۳ - پیشنهادات
۱۴۶	منابع و مأخذ

فهرست جداول

صفحه	عنوان
	جدول (۱-۲) مزایا و معایب تعدادی از الیاف مورد استفاده در ساخت کامپوزیت‌ها
۲۵	
	جدول (۲-۲) نحوه نامگذاری الیاف شیشه
۲۷	
	جدول (۳-۲) خواص الیاف شیشه حاوی برن و بدون برن
۲۷	
	جدول (۱-۶) ویژگیهای مواد اولیه بکار رفته برای ساخت نمونه‌ها
۸۶	
	جدول (۲-۶) مشخصات نمونه ساخته شده
۸۷	
	جدول (۳-۶) مشخصات دستگاه اندازه گیری صافی سطح ساخت شرکت Time
	جدول (۲-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات صافی سطح و پارامترهای ماشینکاری مربوطه برای آموزش شبکه عصبی
۹۵	
	جدول (۲-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات صافی سطح و پارامترهای ماشینکاری مربوطه برای آموزش شبکه عصبی
۹۶	
	جدول (۲-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات صافی سطح و پارامترهای ماشینکاری
۹۷	
	جدول (۲-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات صافی سطح و پارامترهای ماشینکاری مربوطه برای آموزش شبکه عصبی
۹۸	
	جدول (۲-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات صافی سطح و پارامترهای ماشینکاری مربوطه برای آموزش شبکه عصبی
۹۹	
	جدول (۲-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات صافی سطح و پارامترهای ماشینکاری مربوطه برای آموزش شبکه عصبی
۱۰۰	
	جدول (۳-۷) مقایسه صافی سطح پیش‌بینی شده توسط شبکه و صافی سطح اندازه گیری شده
۱۰۱	
	جدول (۴-۷) پارامترهای تنظیم شده در الگوریتم ژنتیک برای بدست آوردن شرایط بهینه
۱۰۲	

جدول (۵-۷) مقایسه نتایج بدست آمده از لگوریتم ژنتیک و مقادیر واقعی	۱۰۳
جدول (۶-۷) پارامترهای ماشینکاری مورد استفاده در آزمایشات و سطوح تغییرات آنها	۱۰۸
جدول (۷-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات عدد تورق و پارامترهای ماشینکاری مربوطه برای آموزش شبکه	۱۱۱
جدول (۷-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات عدد تورق و پارامترهای ماشینکاری مربوطه برای آموزش شبکه	۱۱۲
جدول (۷-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات عدد تورق و پارامترهای ماشینکاری مربوطه برای آموزش شبکه	۱۱۳
جدول (۷-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات عدد تورق و پارامترهای ماشینکاری مربوطه برای آموزش شبکه	۱۱۴
جدول (۷-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات عدد تورق و پارامترهای ماشینکاری مربوطه برای آموزش شبکه	۱۱۵
جدول (۷-۷) نتایج بدست آمده از آزمایشات عدد تورق و پارامترهای ماشینکاری مربوطه برای آموزش شبکه	۱۱۶
جدول (۸-۷) پارامترهای تنظیم شده در الگوریتم ژنتیک برای بدست آوردن شرایط بهینه	۱۱۸
جدول (۹-۷) مقایسه نتایج بدست آمده از لگاریتم ژنتیک و مقادیر واقعی	۱۱۸
جدول (۱۱-۷) پارامترهای تنظیم شده در الگوریتم ژنتیک برای بدست آوردن شرایط بهینه	۱۲۹
جدول (۱۲-۷) شرایط مرزی متغیرها	۱۲۹
جدول (۱۳-۷) مقایسه نتایج بدست آمده از الگوریتم ژنتیک و مقادیر واقعی	۱۳۰
جدول (۱۴-۷) مقایسه نتایج حاصل از رگرسیون بدست آمده و نتایج تجربی حاصل از آزمایشات	۱۳۵
جدول (۱۵-۷) مقایسه نتایج حاصل از رگرسیون بدست آمده و نتایج تجربی حاصل از آزمایشات	۱۳۵

فهرست شکل‌ها

عنوان	صفحه
شکل (۶-۲) تیر یک سر گیردار برای اندازه‌گیری چقرومگی شکست تورق در حالت اول ۳۸	۳۸
شکل (۱-۶) نمایی از ماشین ابزار فرز عمودی مورد استفاده در آزمایشات ۸۵	۸۵
شکل (۶-۲) دستگاه اندازه گیری صافی سطح	۸۸
شکل (۶-۳) تیغ فرز (a) دو لبه و تیغ فرز (b) چهار لبه	۸۹
شکل (۲-۷) ساختار شبکه عصبی طراحی شده	۹۳
شکل (۳-۷) تاثیرنرخ پیشروی بر روی صافی سطح با تیغ فرز HSS به قطر ۴ میلیمتر	۱۰۰
شکل (۴-۷) تاثیرنرخ پیشروی بر روی صافی سطح با تیغ فرز HSS به قطر ۶ میلیمتر	۱۰۴
شکل (۵-۷) تاثیرنرخ پیشروی بر روی صافی سطح با تیغ فرز HSS به قطر ۸ میلیمتر	۱۰۵
شکل (۶-۷) تاثیرتغییرات عمق برشی بر روی صافی سطح با تیغ فرز HSS به قطر ۴ میلیمتر	۱۰۵
شکل (۷-۷) تاثیرتغییرات دور موتور بر روی صافی سطح با تیغ فرز HSS به قطر ۴ میلیمتر	۱۰۶
شکل (۸-۷) ساختار شبکه عصبی طراحی شده	۱۰۹
شکل (۹-۷) تاثیرنرخ پیشروی بر روی عدد تورق با تیغ فرز HSS به قطر ۴ میلیمتر	۱۱۹
شکل (۱۰-۷) تاثیرنرخ پیشروی بر روی عدد تورق با تیغ فرز HSS به قطر ۶ میلیمتر	۱۲۰
شکل (۱۱-۷) تاثیرنرخ پیشروی بر روی عدد تورق با تیغ فرز HSS به قطر ۸ میلیمتر	۱۲۰
شکل (۱۲-۷) تاثیرتغییرات قطر بر روی عدد تورق با تیغ فرز HSS به قطر ۴ میلیمتر	۱۲۰
شکل (۱۳-۷) تاثیرتغییرات دور موتور بر روی عدد تورق با تیغ فرز HSS به قطر ۴ میلیمتر	۱۲۱
شکل (۱۴-۷) ساختار شبکه عصبی طراحی شده	۱۲۷
شکل (۱۵-۷) تابع برازنده	۱۳۰
شکل (۱۶-۷) فاصله بین اعضای جمعیت	۱۳۱

فصل اول

تاریخچه‌ای درزمینه بهینه سازی پارامترهای

ماشینکاری

۱-۱- مقدمه

امروزه با گسترش روز افزون تکنولوژی در زمینه های مختلف ، استفاده مواد سنتی ، دیگر پاسخگوی نیازها نیست . به همین دلیل انواع جدیدی از مواد توسعه داده شده اند تا بتوانند نیاز طراحان را برآورده سازند . قبل از طراحی قطعات با توجه به ویژگی های مواد موجود صورت می گرفت . اما امروزه ، طراحان خودمشخصات مواد مورد نیاز خود را مشخص می کنند و مهندسان مواد ، آنها را می سازند آلیاژها، کامپوزیت ها، FGM ها و ..... به همین صورت به وجود آمده اند .

مواد کامپوزیتی مانند پلاستیک های تقویت شده با الیاف شیشه یا کربن ، دارای ترکیبی از خصوصیاتی مانند وزن کم ، مقاومت بسیار بالا و صلابت بالا هستند . به دلیل همین ویژگی ها است که این مواد کاربرد گسترده ای در صنایع نظامی ، صنایع فضایی ، صنایع دریایی ، صنایع خودروسازی و الکترونیک پیدا کرده اند .

مونتاژ قطعات ساخته شده از کامپوزیت ها ، نیازمند عمل ماشینکاری بر روی آنهاست . نیاز شدیدی وجود دارد که درک صحیحی از مسائلی که در اثر ماشینکاری این مواد پیش می آیند ، داشته باشیم . فرزکاری مواد کامپوزیتی ، به عنوان یک عمل متداول بر روی این مواد مطرح می باشد . علاوه بر کیفیت فرزکاری ، مسائل دیگری مانند تورق الیاف در حین فرزکاری رخ می دهدن .

بر خلاف فلزات که در مورد ماشینکاری آنها ، کتاب ها و هند بوک های زیادی منتشر شده است ، منابع بسیار اندکی وجود دارند که اطلاعاتی در مورد ماشینکاری کامپوزیت ها و چگونگی انتخاب پارامترهای برشی در آنها ارائه دهند . [1 و 2]

در مجتمع تولیدی که اقتصاد ماشینکاری ، نقش کلیدی در توان رقابت در بازار دارد ، متغیرهای بهینه ماشینکاری از اهمیت ویژه ای برخوردار هستند . بکارگیری ماشینهای NC بر اهمیت ماشینکاری اقتصادی افزوده است . اگر چه استفاده از ماشینهای NC باعث کاهش زمان کل تولید می شود ، در صورتی که پارامترهای ماشینکاری از بانکهای اطلاعاتی یا کتابهای مرجع انتخاب شوند ، زمان ماشینکاری

تقریباً برابر زمان ماشینکاری توسط ماشینهای سنتی خواهد بود . به علت سنگینی سرمایه گذاری اولیه و همچنین هزینه ماشینکاری توسط ماشینهای NC در مقایسه با ماشینهای معمولی ، به منظور بازگشت هرچه سریع تر سرمایه ، استفاده بهینه از این ماشین آلات الزامی است . از آنجا که هزینه ماشینکاری توسط ماشینهای NC نسبت به متغیر های ماشینکاری حساس است لذا قبل از تولید هر قطعه مقادیر بهینه باید مشخص شوند . با اینکه تا به حال تلاشهای زیادی برای بهینه سازی متغیر های ماشینکاری صورت گرفته است ، با نگاهی به گذشته می توان در یافت که اغلب کارهای انجام گرفته شده در این زمینه به عملیات تراشکاری محدود می شوند و سایر فرآیند های ماشینکاری ، از جمله فرزکاری ، کمتر مورد توجه قرار گرفته اند . به علت نقش بسیار مهم فرزکاری در صنایع تولیدی امروز ، نیاز حیاتی به بهینه سازی پارامترهای این فرآیند ، مخصوصاً برای ماشینهای NC احساس می شود .

هدف این پژوهه ، بررسی کارایی الگوریتم ژنتیک در بهینه سازی پارامترهای فرزکاری بر اساس معیارهای کمترین عدد تورق و بهترین صافی سطح است . در این پژوهه تاثیر پارامترهای برش بر روی کیفیت سطح فرزکاری و نیز معایب اطراف منطقه فرزکاری بررسی شده است .

در فصل اول این پژوهه مروری بر کارهای انجام شده در زمینه بهینه سازی فرآیند های ماشینکاری و همچنین ماشینکاری بر روی مواد کامپوزیت انجام شده است .

در فصل دوم در رابطه با کامپوزیت ها ، ساختار و تقسیم بندی کامپوزیت ها و تاریخچه استفاده از این مواد و علل استفاده از پلاستیک های تقویت شده و فرزکاری مواد کامپوزیتی و مسئله تورقی و پاره شدن الیاف بحث خواهد شد.

در فصل سوم فرزکاری مورد بررسی اجمالی قرار گرفته است .

یکی از مهمترین موضوعات تحقیقاتی دهه اخیر که بسیاری از شاخصهای مهندسی خود را با آن در ارتباط می بیند شبکه های عصبی می باشد . در فصل چهارم در رابطه با شبکه های عصبی ، معنا و کارآیی شبکه ، توابع تبدیل و آموزش شبکه عصبی و ساختار شبکه بحث خواهد شد .

در میان روشهای بهینه سازی الهام گرفته شده از طبیعت جاندار ، الگوریتم ژنتیک از تکامل یافته ترین ها به شمار می رود . در فصل پنجم در رابطه با بهینه سازی با استفاده از الگوریتم ژنتیک پرداخته می شود و در رابطه با الگوریتم ژنتیک ، روشهای جستجو ، انواع انتخاب ، بهینه سازی تک هدفه و چند هدفه ، مجموعه توابع هدف و استفاده از الگوریتم ها در بهینه سازی بحث خواهد شد .

در فصل ششم در رابطه با وسائل و تجهیزات آزمایش ، ماشین فرز مورد استفاده ، نحوه ساختن نمونه ها ، دستگاه اندازه گیری صافی سطح و نحوه اندازه گیری عدد تورق بحث خواهد شد .

در فصل هفتم مدلسازی بوسیله شبکه های عصبی و بهینه سازی توسط الگوریتم ژنتیک و کارهای تجربی انجام گرفته توضیح داده می شود و به صورت نمودار نشان داده شده است و خطای این مدلسازی با مقادیر تجربی محاسبه می شوند . و در آخر با استفاده از روش رگرسیون خطی که مدلسازی بین پارامترهای ورودی و خروجی را انجام می دهد . روابط تئوری بدست می آیند و مقادیر بدست آمده از این روابط با مقادیر تجربی مقایسه می شوند .

در پایان هم جمع بندی و نتیجه گیری های لازم انجام می شود و پیشنهادات لازم ارائه می شود .

۱-۲- مدلسازی و ایجاد رابطه بین پارامترهای ورودی و خروجی

اولین مرحله برای بهینه سازی پارامترهای فرآیند در هر عملیات برآده برداری، درک رابطه های اصلی بین متغیرهای آن فرآیند، بوسیله توسعه دادن مدل های ساده ریاضی می باشد، که عموماً این روابط به دو صورت بیان می شوند: روابط مکانیکی^۱ و روابط تجربی. رابطه تابعی بین پارامترهای ورودی و خروجی

1- Mechanistic

در هر فرآیند برآده برداری، که به صورت تحلیلی تعیین می‌شود، مدل مکانیکی نامیده می‌شود. از آنجایی که مدل‌های مکانیکی مناسب و قابل قبول اندکی در زمینه بهینه سازی فرآیند ماشینکاری فلزات وجود دارد، عموماً از مدل‌های تجربی برای ارتباط بین پارامترها در فرآیند ماشینکاری استفاده می‌شود.

استفاده از روش‌های مدلسازی بین پارامترهای ورودی و خروجی در حین فرآیند ماشینکاری، براساس روش‌های آماری رگرسیون، شبکه‌های عصبی مصنوعی و تئوری مجموعه‌های فازی، در سالهای اخیر کاربرهای فراوانی پیدا کرده است. اگرچه این نوع از روش‌های مدلسازی، کاربرد رضایت بخشی در موارد گوناگون دارند، اما بهره‌گیری از آنها دارای محدودیت‌ها، فرض‌ها و کمبودهایی در هر فرآیند خاص می‌باشد. در ادامه جزئیات بیشتری در خصوص سودمندی، کاربردها و محدودیت‌های این روش‌ها ارائه می‌شود.

۱-۳- تکنیک رگرسیون آماری^۱

رگرسیون یک روش ساده برای جستجوی رابطه تابعی بین متغیرهای تصمیم‌گیری ورودی و خروجی در فرآیند ماشینکاری می‌باشد و همچنین روشی سودمند برای توصیف داده‌های فرآیند ماشینکاری، تخمین پارامترها و کنترل آنها می‌باشد.

کاربردهای فراوانی از معادلات رگرسیون جهت مدلسازی فرآیند ماشینکاری در مطالعات اخیر گزارش شده است، فنگ^۲ و همکارانش در سال ۲۰۰۲ نشان دادند که برای یک مجموعه داده‌های زیاد و منطقی ، روش آنالیز رگرسیون نتایجی قابل مقایسه با روش شبکه‌های عصبی مصنوعی، جهت مدلسازی و پیش‌بینی صافی سطح در پرداخت کاری قطعات تراشکاری شده می‌دهد [۳]. لین^۳ و همکارانش در سال ۲۰۰۳ نشان دادند که مدل رگرسیون آماری در پیش‌بینی سایش ابزار دارای نتایج قابل قبولی نسبت

۱- Statistical regression

۲-feng

۳- lin